

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

Õppeaine	Muusikaõpetus
Klass	3.klass
Tunde nädalas ja õppeaastas	2 tundi nädalas, kokku 70 tundi
Rakendumine	1.sept.2011, täiendatud 1.sept 2016
Koostamise alus	Põhikooli riiklik õppekava, lisa 6; Koeru KK õppekava

ÕPPEAINE KIRJELDUS

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid. Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine, muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele. Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

Muusikaajaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilase silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud kontserdipaikadesse, teatritesse. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus. Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises. Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaaarmastust. Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise- esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE MUUSIKAÕPETUSES:

Kultuuri- ja väärtuspädevus:

Muusikaõpetuses nagu ka kõikides teistes õppeainetes on oma roll õppekavas nimetatud üldpädevuste arendamisel ja kujundamisel. Muusikaõpetuses tõuseb eelkõige esile

Koeru Keskkooli ainekava	PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--------------------------	----------------------	---------------

väärtuspädevus, mis kujuneb nii muusikakultuuri ja kultuuripärandi tutvustamise kui ka omandamise kaudu. Kultuuriloo õppimine avardab õpilase silmaringi, aitab omandada edaspidiseks iseseisvaks eluks vajalikke teadmisi, oskusi ja kogemusi, loob seoseid nii erinevate õppeainete kui ka inimelu erinevate valdkondade vahel, kasvatab ja arendab huvi ja armastust muusika ja kunsti vastu.

Enesemääratluspädevus, ettevõtlikkus- ja sotsiaalne pädevus: Muusikat saab õpetada ainult muusika kaudu, seetõttu on muusikaõpetuses väga oluline anda võimalus loometegevuseks ja praktiliseks musitseerimiseks. Nende tegevuste kaudu õpib õpilane tundma ja hindama ennast, oma võimeid ja rolli kollektiivis, mis on oluline enesemääratluspädevuse arengus ning sellele toetudes areneb koostööoskus ja oskus hinnata kaasõpilasi ja nende töid. Osalemine koorilaulus, ühislaulmine klassis, erinevate ülesannete täitmine rühmatöös.

Õpipädevus: Toetub praktilisele musitseerimisele, mille käigus areneb oskus analüüsida ja hinnata enda ja teiste muusikalisi tegevusi, teadmisi ja oskusi. Erinevate muusikaliste tegevuste käigus, näiteks muusikainstrumentide mänguvõtete, muusikalise kirjaoskuse või noodilugemisoskuse omandamine, kujundatakse oskusi, mis on aluseks elukestva muusikaharrastuse tekkele.

Matemaatikapädevus:

Matemaatikapädevuse kujundamist toetavad õppetegevused ja ülesanded, mis on seotud loogilise mõtlemise arendamisega. Kuuldud muusika analüüsimine ja oma arvamuse või hinnangu põhjendamine; erinevates muusikalistes tegevustes (omalooming, pillimäng) loogiliste lahenduste leidmine.

Digipädevus

Loovtööde tegemine, esitluste koostamine erinevate vahenditega. Digitaalsete õppematerjalide kasutamine jm.

LÕIMING TEISTE VALDKONNAPÄDEVUSTE JA AINEVALDKONDADEGA:

Muusika õppeaine kuulub kunstiainete valdkonda, mille moodustavad muusika ja kunst. Ühiseks eesmärgiks kunstiainete õpetamisel on teadmiste ja oskuste rakendamine praktiliste

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

tegevuste kaudu – loovuse ja õpioskuste arendamine. Nii muusikas kui ka kunstis pööratakse tähelepanu infotehnoloogia ja meedia loodud virtuaalse keskkonna käsitlemisele kunstidega seoses, seejuures ka autorikaitsega seotud teemadele.

Eesti keel – rahvalaulud edastavad meile kunagi kasutatud keelt, keelevorme ja sõnavara. Kaasaegsete laulude kaudu tutvuvad õpilased nii paljude heliloojate kui ka luuletajate loominguga. Muusikateoreetiliste ja muusikaajalooliste tekstide lugemine avardab õpilaste silmaringi, arendab sõnavara, õpetab kasutama omandatud terminoloogiat ja mõisteid, väljendama ennast emakeeles, kasutades muusikalist oskussõnavara.

Kirjandus – muusikaõpetus ja kirjandus arendavad õpilase oskusi, nt lugemisoskust. Laulude õpetamise juures on väga oluline õpilasele rääkida laulu sõnade autorist, kelleks on kirjanduse tunnist tuttavad kirjanikud, luuletajad. Laulu teksti analüüsimine, mõtestamine. Rahvaloomingu kaudu soodustatakse õpilasel kujundliku mõtlemise oskuse, keele, kultuuriloolise tausta mõistmise oskuse arengut.

Võõrkeeled – info hankimine Internetist. Erinevate maade rahvamuusika õppimine ja võõrkeelsete laulude laulmine. Vene muinasjutud ja muusikalised tõlgendused muusikas. Vene koolkonna heliloojad ja nende looming.

Matemaatika – muusikateooria - arvude omavahelised seosed. Taktimõõdu õppimisel saab toetuda matemaatikas juba omandatud murdarvude tundmisele.

Loodusõpetus – muusika kuulamine (nt linnulaul). Laulud koduloomadest, looduslikel pillidel loodushäälte jäljendamine. Aastaajad – muusika kuulamine. Eesti rahvamuusika – Eesti jõed, järved, linnad.

Kehaline kasvatus – muusikaline liikumine, muusikaline eneseväljendus. Kehapillil musitseerimine. Loov liikumine, erinevad muusikastiilid, tantsustiilid

LÕIMING ÕPPEKAVA LÄBIVATE TEEMADEGA

Muusikaõpetust on kõikides kooliastmetes võimalik ja vajalik seostada kõikide õppekava läbivate teemadega.

1) Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – teemad ja õppetegevused, mille kaudu läbivat teemat käsitletakse: muusika kuulamine, kontsertide ja muusikalavastuste külastamine, omaloomingu ettevalmistamine ja ettekandmine, pillimäng.

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

- 2) Keskkond ja jätkusuutlik areng – teemad ja õppetegevused: temaatiline laulurepertuaar, rütmipillide valmistamine erinevatest looduslikest materjalidest, kooriliikumise traditsioon.
- 3) Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – osalemine koorilaulus, laulupidude protsess ja selles osalemine, kontserdi- ja teatrikultuur.
- 4) Kultuuri identiteet – kodukoha ja eesti muusikaga tutvumine, erinevate maade rahvamuusikaga tutvumine, pärimusmuusika, laulupidude traditsioon, laulutekstide mõtestamine.
- 5) Teabekeskkond – tutvumine erinevate andmebaasidega ja meediakeskkonna võimaluste kasutamine, autorikaitsega seotud õigused ja kohustused.
- 6) Tehnoloogia ja innovatsioon – erinevate tehnoloogiate kasutamine muusika loomisel, salvestamisel, esitamisel, arvutimuusika.
- 7) Tervis ja ohutus – müra ja vali muusika, erinevate instrumentide mänguvõtetega tutvumine, hääle õige tekitamine ja kasutamine.
- 8) Väärtused ja kõlblus – kultuuri rolli teadvustamine igapäevaelus, eesti muusika väärtustamine, osalemine ülekoolilistel, valla ja maakonna muusikaüritustel

ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

ÕPPETEGEVUS

- 1) Lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) Taotletakse, et õpilase õpikoormus on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) Võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) Kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, arvestades õpilaste individuaalsust;
- 5) Rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) Õppekäigud, kontserdid, teatrid, muusikakoolid, looduskeskkond, raamatukogud jne;
- 7) Kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat

I KOOLIASTE

I kooliastme õppetegevused:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine kooris (mudilaskoor, poistekoor);
- 2) meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 5- ja 6-keelsel väikekandelil;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

I KOOLIASTME ÕPPESISU JA ÕPITULEMUSED

3. KLASS

Koeru Keskkooli ainekava PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--	----------------------

Käsitletavad teemad ja alateemad	Põhimõisted	Õpitulemused
*Laulmine ja hääle arendamine	Meloodia, tekst	*ühislauluvara: Eesti hümn (Fr. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiiss), „Rongisõit“ (G. Ernesaks), „Kes elab metsa sees“, „Lapsed tuppa“, „Ketramas“, „Kevadel“, „Mutionu pidu“, „Sokukene“, „Tiiu, talutütrekene“, „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Teele, tee, kurekesed“, 2 oma maakonna rahvalaulu
*Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika	Vokaalsolist, instrumentaalsolist, vokaalansambel, instrumentaalansambel	*vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika erinevusi
*Muusika kuulamine: muusikapala meeleolu, karakterid ja esitajad	Helilooja, solist, ansambel, koor, koorijuht, orkester, dirigent	*erinevaid meeleolusid ja karaktereid muusikas ning muusika esitajad, oskab neid kirjeldada
*Meetrum, rütm: noodipikkused ja neile vastavad pausid; kiirjooksurütm (TI-RI-TI-RI), punkteeritud rütm (TAI-RI)	Veerandpaus, poolpaus, kiirjooksurütm, punkteeritud rütm	*teab ja tunneb õpitud rütmivorme ning oskab neid kasutada rütmiharjutusi lahendades ja rütmiimprovisatsioone luues
*Taktimõõt 2/4 ja 3/4	2-osaline taktimõõt 3-osaline taktimõõt	*2- ja 3-osalist taktimõõtu kuulmise ja noodi järgi
*Meloodis: heliastmed SO, MI, RA, LE, JO; alumine RA ja SO; ülemine JO; NA, DI; alumine DI;	JO-astmerida, RA-astmerida, pooltoon, tervetoon	*õpitud heliastmeid, oskab neid kasutada lauldes ja meloodiaimprovisatsioone luues

Koeru Keskkooli ainekava	PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--------------------------	----------------------	---------------

JO- astmerida, RA-astmerida		
*Dünaamika: piano-forte, crescendo-diminuendo, <, >	<i>Crescendo, diminuendo</i>	*dünaamilisi märke p, f, crescendo, diminuendo, <, > ning oskab neid kasutada musitseerides
*Muusikažanrid: kaanon, marss, polka, valss	Kaanon, marss, polka, valss	*musikažanre kaanon, marss, polka, valss ja oskab neid iseloomustada
*Improvisatsioon	Improviseerima, kehapill	*luua õpitu põhjal omaloomingulisi kaasmänge keha-, rütmi- või plaatpillidega

FÜÜSILINE ÕPIKESKKOND

Naturaalklaver ja klaveritool, digiklaver, muusikakeskus HI-FI/ CD mängija, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm. Rütmi pillid ja kellamäng õpilastele musitseerimiseks; väikekannel, rahvakannel jm eesti rahvapillid tutvustamiseks (õpetaja isiklikud), CD , DVD kasutamise võimalus. Videorojektor jm digivahendite võimalik kasutamine tundide kaasajastamiseks ning uute õpikeskkondade kasutamiseks. Mikrofon, võimendus.

HINDAMINE

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks õppe kujundamisele, stimuleerib, motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalises tegevuses. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente – laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist, muusikalist kirjaoskust jm teoreetilisi teadmisi, mis õppeaasta jooksul omandatakse. Samuti õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu. Kirjalikke

Koeru Keskkooli ainekava	PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--------------------------	----------------------	---------------

ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, õigekirjavigu hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, esinemisi koolikontsertidel ning muudel üritustel arvestatakse üldhinde panekul. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse, mis on hindamise kriteeriumid. I kooliastme III klassis hinnatakse peamiselt laulmist, pillimängu ja loovtegevust, kuid samuti muusikateoreetilisi teadmisi: rütmivältuste tundmist ja astmete noodistamisoskust JO- võtme asukoha järgi. NB! Muusikaliselt vähese võimeka õpilase puhul ei nõuta puhast intonatsiooni. Sellisel juhul hinnatakse arvestuslikul laulul osalusaktiivsust ning laulusõnade oskust! Õppevõlgnevuse tekkimise korral on õpilane kohustatud võlgnevuse likvideerima hiljemalt kahe nädala jooksul alates võlgnevuse tekke kuupäevast.

Praktiline oskus: laulmine.
Arvestusliku laulu hindamine.

Õpilane laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt. Oskab laulda eesti rahvalaule (sh. regilaulu nii eeslauljana kui ka kooris) ning teab peast ühislauluvara laule. Õpetaja ja klassi ühisel otsusel valitakse soovituslikust ühislaulude lauluvarast aasta jooksul 2-3 laulu arvestuslikuks lauluks.

Hinne „5“ – Suurepärase.

Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooni ning puhta intonatsiooniga. Esitus on veenev ja enesekindel. Sõnad veatult peas.

Hinne „4“ – Korrektne.

Õpilane laulab hästi, selge diktsiooniga ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel, kuid esineb vähesel määral eksimusi.

Hinne „3“ – Piisav.

Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause või suuremaid eksimusi.

Hinne „2“ – Veel harjutamist vajav.

Koeru Keskkooli ainekava	PÕHIKOOL I KOOLIASTE	Muusikaõpetus
--------------------------	----------------------	---------------

Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit. Sõnad pole korralikult peas.

Hinne „1“ – Väga kehv.

Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.

ÕPPEVARA

1. I. Urbel, M. Pullerits „Muusikaõpik 3. klassile“
2. I. Urbel, M. Pullerits „Muusikaõpetuse töövihik 3. klassile“
3. CD-de kogumik 3. klassile
4. Õpetaja poolt koostatud töölehed, harjutused, rütmimängud jm. loovülesanded.
5. CD-d kodukoha muusikapärandiga.
6. Kai Ainer, Maia Muldma „Muusikamaa“ III klassile
7. Kai Ainer, Maia Muldma „III klassi töövihik „Muusikamaa“